

Projekt

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ W OLECKU

z dnia 2021 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gąski na lata 2021-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Gąski na lata 2021 – 2028 przyjęty Uchwałą Nr 1/2021 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Gąski z dnia 21 lutego 2021 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Alicja Stefanowska

Załącznik do uchwały Nr BRM.0007..... 2021
Rady Miejskiej w Olecku
z dnia 2021 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GĄSKI NA LATA 2021-2028

Sołectwo Gąski - Gmina Olecko, 2021 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Charakterystyka wsi Gąski	4
1.1. Położenie geograficzne.....	4
1.2. Warunki klimatyczne	5
1.3. Rys historyczny	6
1.4. Ludność.....	6
1.5. Struktura gruntów w miejscowości	10
1.6. Gospodarka	10
1.7. Rolnictwo.....	11
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	12
2.1. Zasoby przyrodnicze	12
2.2. Dziedzictwo kulturowe	13
2.3. Infrastruktura społeczna	15
2.3.1. Oświata.....	15
2.3.2. Ochrona zdrowia i ratownictwo społeczne	15
2.4. Infrastruktura techniczna	16
2.4.1. Transport i komunikacja	16
2.4.2. Zaopatrzenie w wodę i kanalizację.....	16
III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości – analiza SWOT.....	16
IV. Opis planowanych zadań.....	19
4.1. Wizja rozwoju	19
4.1. Opis planowanych inwestycji	19
4.2. Wdrażanie i aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości Gąski	21
4.3. Promocja założeń i realizacji Planu Odnowy Wsi	21
Spis ilustracji.....	22
Mapy.....	22
Wykresy	22
Tabele	22
Fotografie	22

Wprowadzenie

Podstawą rozwoju miejscowości Gąski jest dokument pn. „Plan Odnowy Miejscowości Gąski”. Zadania zaplanowane w Planie Odnowy Miejscowości Gąski na lata 2013-2020 r. zostały zrealizowane, dlatego mieszkańcy podjęli uchwałę o przyjęcie nowego planu na lata 2021-2028. Obowiązek stworzenia planu wynika z zapisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, służącego wpieraniu obszarów i społeczności wiejskich. Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Gąski” są spójne ze: Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030.

Plan Odnowy Miejscowości przygotowany został wspólnie z mieszkańcami Sołectwa Gąski, tak by realizowane zadania odpowiadały rzeczywistym potrzebom mieszkańców i mogły w pełni wykorzystać istniejący potencjał i szanse rozwoju miejscowości.

Dokument jest planem otwartym, który w zależności od potrzeb, uwarunkowań finansowych oraz pojawiających się nowych możliwości będzie mógł być aktualizowany w każdym momencie. Uwzględniane przy tym będą nowe potrzeby zgłaszane przez mieszkańców, władze samorządowe gminy, organizacje pozarządowe, sektor publiczny i prywatny.

I. Charakterystyka wsi Gąski

1.1. Położenie geograficzne

Miejscowość Gąski położona jest w południowo – zachodniej części powiatu oleckiego i Gminy Olecko w mezoregionie Pojezierza Ełckiego.

Gmina Olecko jest jedną z czterech gmin wchodzących w skład powiatu oleckiego. Powiat olecki leży w północno – wschodniej części Polski, w południowo – wschodniej części województwa warmińsko – mazurskiego. Został utworzony w 2002 roku, kiedy to dokonano podziału powiatu olecko – gołdapskiego. Powiat olecki graniczy z następującymi powiatami (por. mapa nr 1):

- na północy z powiatem gołdapskim,
- na południu z powiatem ełckim,
- na zachodzie z powiatem giżyckim,
- „na wschodzie stanowi jednocześnie granicę województwa podlaskiego, a w nim powiatu suwalskiego, z którym tworzy granicę województwa”¹

Mapa 1. Miejscowość Gąski na tle powiatu oleckiego

Źródło: www.olecko.pl

¹ www.powiat.olecko.pl/gospodarka/strategia

Miejscowość Gąski położona jest przy drodze krajowej nr 65 Gołdap – Olecko – Ełk – Białystok - Bobrowniki, nad jeziorem Przytułskim, w bezpośredniej bliskości jezior: Bukowino, Krzywianki, Dudeckiego i Zajd (por. fotografia nr 1).

Odległość do Olecka wynosi 12 km, natomiast do Ełku 18 km. Dzięki drogom powiatowym Gąski mają połączenie z takimi wsiami jak: Kijewo, Gize, Zajdy. Powierzchnia Sołectwa Gąski wynosi 10,0917 km², tj. 3,8% powierzchni gminy.

Fotografia 1. Miejscowość Gąski z lotu ptaka

Źródło: www.zumi.pl

1.2. Warunki klimatyczne

Miejscowość Gąski leży na pograniczu Pojezierza Mazurskiego i Suwalskiego, które cechuje surowy klimat. Rejon Sołectwa Gąsek i terenów na wschód od niego nazywa się „polskim biegunem zimna”. Teren wyróżnia się mniejszym nasłonecznieniem, większym

zachmurzeniem /ilość dni pogodnych w roku wynosi tu 36 w skali roku przy przeciętnej krajowej 45 dni w roku/. Niższa jest też średnia temperatura /przeciętnie o około 1,9 stopnia/ – dłużej tu trwają przymrozki i wcześniej zaczyna się zima. Znaczne są też amplitudy dobowe temperatur, które w skrajnych wypadkach w maju wynosiły + 36,4°C w dzień oraz – 3,5°C nocą. Skrajne temperatury latem sięgają + 34,0 °C, zimą - 36,4°C, więcej tu jest dni z przymrozkami, więcej dni dżdżystych i wietrznych. Struktura opadów powoduje częsty niedosyt wilgoci, zwłaszcza w maju i październiku. Ten niedostatek rekompensują często występujące mgły i rosy poranne.

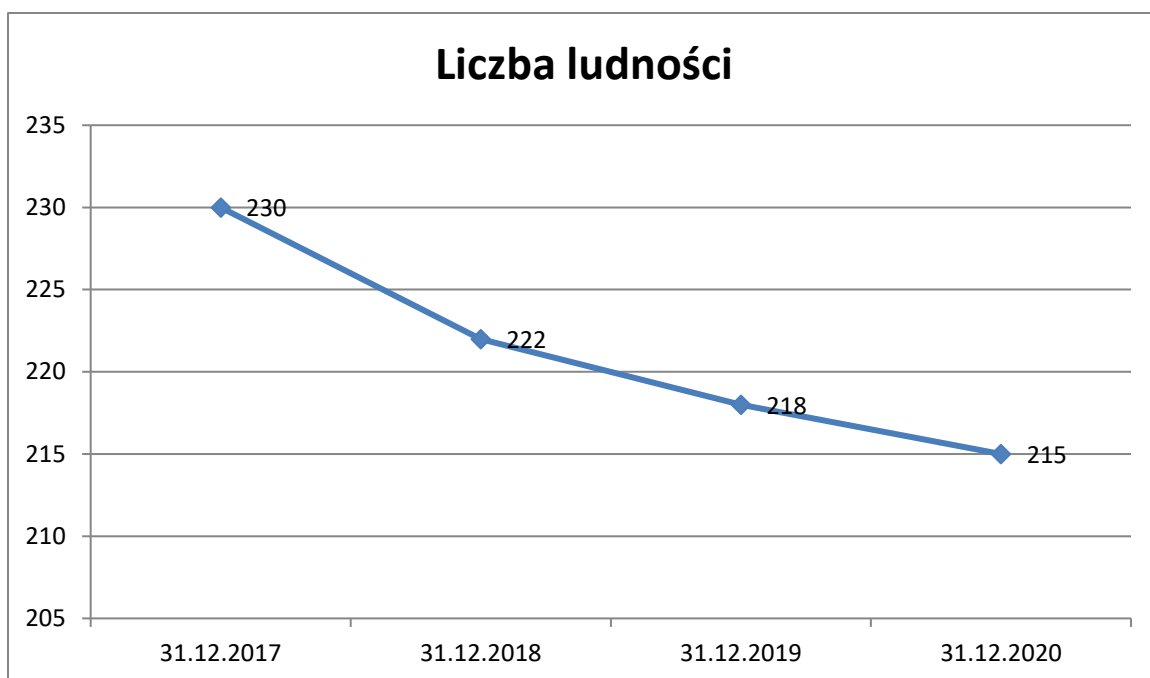
1.3. Rys historyczny

Gąski były zakładane dwukrotnie. Pierwsza lokacja miała miejsce jeszcze w czasach krzyżackich, w 1519 roku. Być może, nie powiodła się, gdyż dwadzieścia lat później, w 1539, książę Albrecht nadał tu za pośrednictwem swego starosty w Stradunach – Marcinowi Gąsce i jego synowi, 6 włók sołeckich z zadaniem założenia wsi czynszowej na prawie chełmińskim na 60 włókach. Szkoła powstała w Gąskach podczas reformy szkolnictwa w Prusach w latach czterdziestych XVIII wieku. W tym samym czasie, dokładnie w 1741 roku, zbudowano w Gąskach kościół, a w 1749 założono parafię. Parafia w XVIII i niemal do końca XIX wieku była całkowicie polska. Od 1860 roku Gąski posiadały urząd pocztowy, a w latach międzywojennych - inne urzędy i instytucje niezbędne do obsługi ludności wiejskiej: urząd stanu cywilnego, kontroli mięsa, posterunek żandarmerii i in. W roku 1938 wieś liczyła 675 mieszkańców. Starą nazwę Gonsken zastąpiono niemiecką Herzogskirchen. W roku 1912 według oficjalnych statystyk na 3113 parafian jedynie 1000 zaliczano do Mazurów, pozostałych do Niemców, ale od pastora wymagano tu znajomości języka polskiego aż do II wojny światowej. W latach 1975 – 1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa suwalskiego.

1.4. Ludność

Miejscowość Gąski zamieszkuje osób 215 osób (stan na 31 grudnia 2020 r.). Przekrój statystyczny struktury ludności w miejscowości przedstawiają poniższe wykresy oraz tabele.

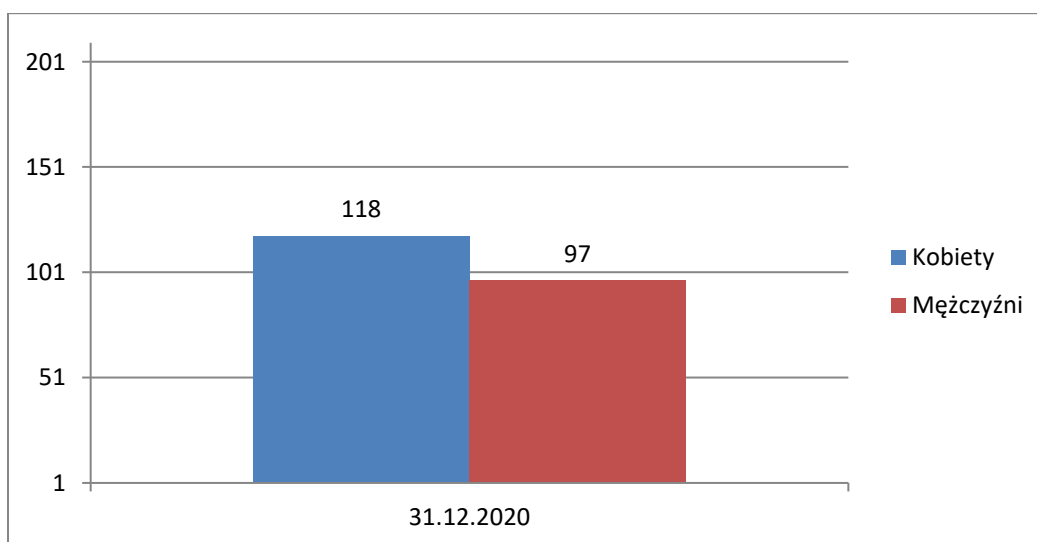
Wykres 1. Liczba ludności w miejscowości Gąski w latach 2017-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Olecku.

Z wykresu nr 1 wynika, że liczba ludności zameldowana na terenie miejscowości Gąski na przestrzeni 4 lat ulegała niewielkim zmianom, jednak tendencja jest spadkowa – w 2017 r. w Gąskach zameldowanych było 230 osób, natomiast 4 lata później ta liczba zmalała do 215.

Wykres 2. Ludność miejscowości Gąski w podziale na płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Olecku.

Wykres nr 2 prezentuje jak przedstawiała się liczba ludności w miejscowości Gąski w latach 2017-2020 z podziałem na płeć. Na koniec 2020 r. liczba kobiet w miejscowości Gąski wyniosła 118, natomiast mężczyzn 98.

W tabeli nr 1 przedstawiono liczbę ludności w miejscowości Gąski z podziałem na płeć w trzech kategoriach wiekowych.

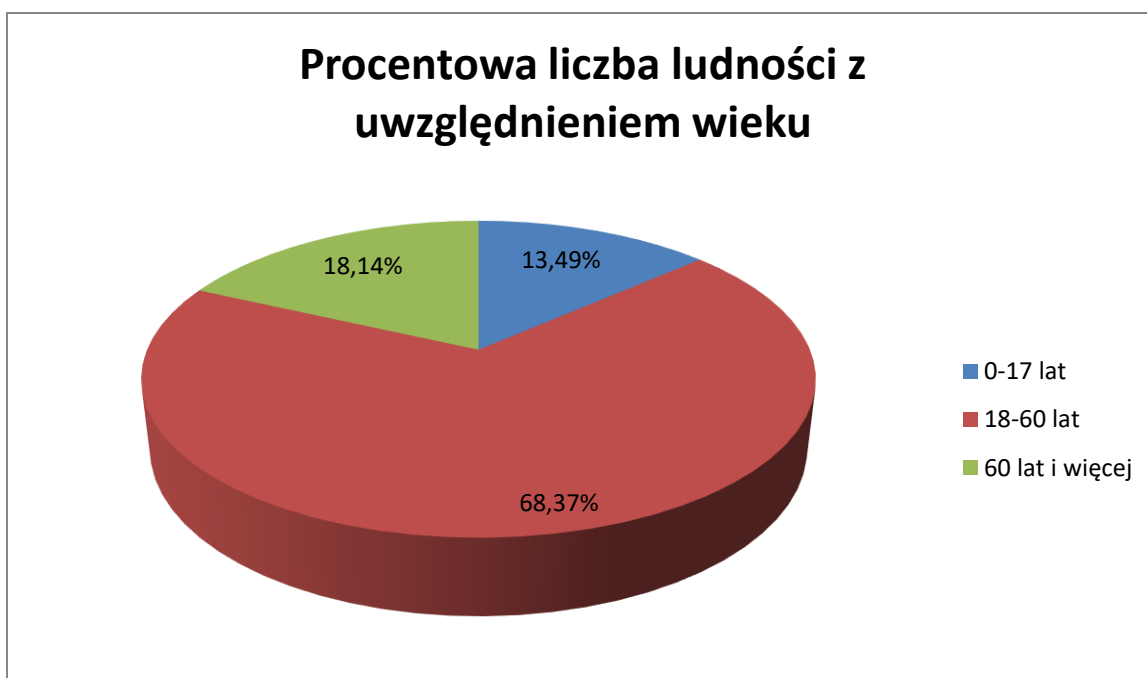
Tabela 1. Mieszkańcy miejscowości Gąski - stan na 31.12.2020 r.

GĄSKI	Wartość ogółem	w tym kobiety	w tym mężczyźni
Stan ludności ogółem, w tym	215	118	97
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	29	18	11
Ludność w wieku produkcyjnym (Kobiety: 18-60lat/ mężczyźni: 18-65 lat)	147	53	94
Ludność w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60lat i więcej/ mężczyźni 65 lat i więcej)	39	26	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Olecku.

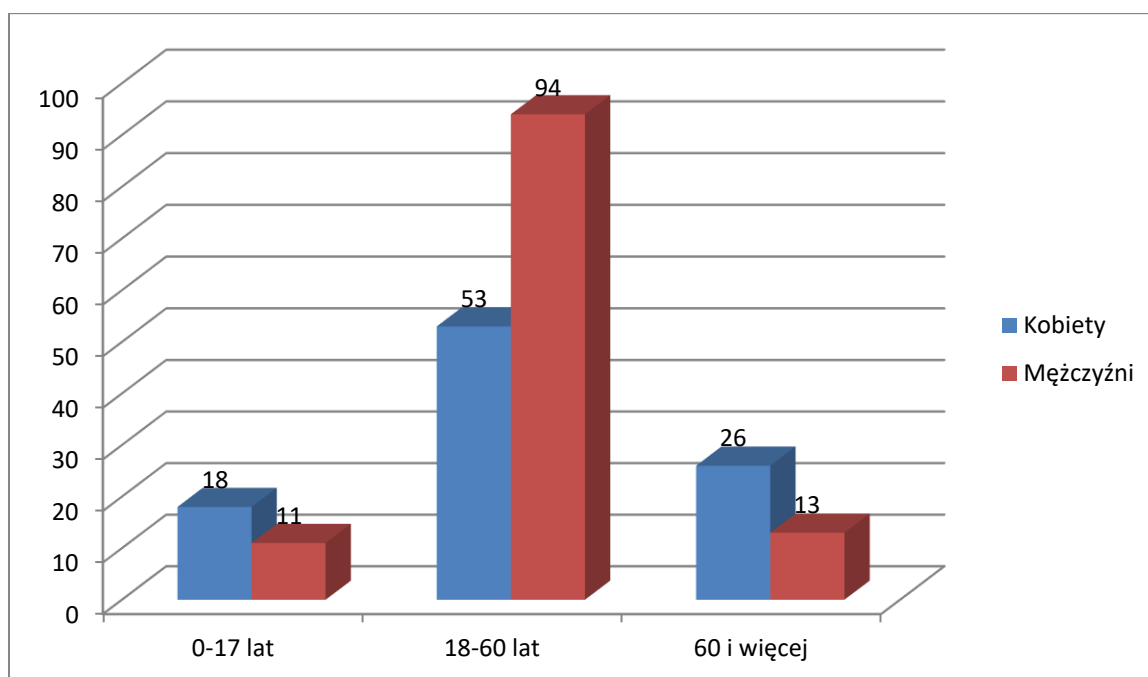
Wykres nr 3 prezentuje procentową liczbę ludności w miejscowości Gąski w trzech kategoriach wiekowych.

Wykres 3. Procentowa liczba ludności z podziałem na trzy kategorie wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Olecku.

Wykres 4. Struktura wieku w miejscowości Gąski w podziale na płeć -- stan na 31.12.2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Olecku.

Wykres nr 4 prezentuje strukturę wieku ludności w miejscowości Gąski w podziale na płeć. Największą liczbę stanowi ludność w wieku produkcyjnym, tj. 53 kobiety i 94 mężczyzn, co stanowi 68,37% ogółu mieszkańców wsi. 13,49% mieszkańców (18 kobiet i 11 mężczyzn) to ludzie w wieku przedprodukcyjnym, 18,14% (26 kobiet i 13 mężczyzn) – poprodukcyjnym.

1.5. Struktura gruntów w miejscowości

Według klasyfikacji bonitacyjnej, uwzględniając żyzność gleby, stosunki wodne, stopień kultury i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych, na obszarze gminy w grupie gruntów ornych zdecydowanie przeważają gleby o III i IV klasie bonitacyjnej, tworząc duże, żyzne kompleksy. W tabeli nr 2 zestawiono strukturę gruntów w miejscowości Gąski.

Tabela 2. Struktura gruntów wg wykazu gruntów dla miejscowości Gąski

Obręb geodezyjny Gąski			
Rodzaj - wyszczególnienie		powierzchnia w ha	
010	R	Grunty orne	55,9250
012	Ł	Łąki trwałe	0,6684
013	Ps	Pastwiska trwałe	4,5461
014	Br	Grunty rolne zabudowane	0,9658
016	W	Grunty pod rowami	0,0617
018	N	Nieużytki	0,3006
020	Ls	Lasy	0,36
021	Lz	Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,4595
030	B	Tereny mieszkaniowe	0,0044
032	Bi	Inne tereny zabudowane	0,7709
034	Bz	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	1,05
035	K	Użytki kopalne	2,30
040	dr	Drogi	15,8968
070	Tr	Tereny różne	0,1863

Źródło: Dane opracowane przez wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miejskim w Olecku.

1.6. Gospodarka

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miejscowości Gąski przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miejscowości Gąski

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA
Budownictwo	4
Usługi	4
Handel	3
Produkcja mebli	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.prod.ceidg.gov.pl

Z danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) wynika, że w miejscowości Gąski przeważają działalności usługowe i budowlane.

1.7. Rolnictwo

Według danych pochodzących z Urzędu Miejskiego w Olecku w sołectwie Gąski są 43 gospodarstwa rolne (wg odprowadzanego podatku rolnego). Z wywiadu przeprowadzonego na terenie miejscowości wynika, że faktycznie jest ich ok. dwudziestu, a liczbę dużych gospodarstw rolnych można określić na kilka.

Tabela 4. Struktura gospodarstw rolnych w miejscowości Gąski

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA
Liczba gospodarstw	43
Powierzchnia gospodarstw, w tym	
1-2ha	12
2-5ha	13
5-7ha	6
7-10ha	9
10-15ha	3
15 i więcej ha	6

Źródło: Dane opracowane przez wydział Dochodów i Egzekucji w Urzędzie Miejskim w Olecku.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1. Zasoby przyrodnicze

Prawie cała Polska należy do prowincji środkowoeuropejskiej świata roślinnego. Ze względu na specyfikę wyodrębniono z niej dział północny. Składa się on z czterech krain:

- mazursko – kurpiowskiej,
- suwalsko – augustowskiej,
- biebrzańskiej,
- białowiesko – knyszyńskiej.

Kraina mazursko – kurpiowska dzieli się na dwa okręgi:

- morenowo- jeziorny Pojezierza Mazurskiego (lokalizacja obszaru Gminy Olecko),
- sandrowy, Kurpiowsko – Piski.

W okolicach Gąsek lasy – podobnie jak na całym Pojezierzu Mazurskim – cechuje obfitość świerka, który wypiera inne drzewa. Jego dominacja widoczna jest w kępowym i zwartym wchodzeniu nawet na torfowiska. Obok świerków i sosen często występuje tu także lipa drobnolistna. Łąki są tylko wytworem pracy ludzkiej. Wśród porastających je gatunków dominuje wyczyniec. Powyżej strefy zalewowej, na łąkach suchych, występujących tu niezwykle rzadko rosną: pięciornik piaskowy, fiołek skalny, bylica ulotna. Łąki wilgotne cechuje duże zróżnicowanie florystyczne, a położone są niezwykle malowniczo, na rozległych przestrzeniach zarośniętych niegdyś jezior.

Gąski położone są nad jeziorem Przytułskim. Jest to akwen dość głęboki (19 m) o kształcie mocno wydłużonym (5,0 km i 0,55 km). Brzegi w kilku miejscach są wysokie i strome. Mały dopływ z jeziora Krzywianka oraz parę okresowo czynnych cieków z okolicznych pól, odpływ do jeziora Zdrężno. Roślinność średnio rozwinięta, zajmuje ona 15,5 ha oraz 74,9% linii brzegowej. Dominuje trzcina — otaczająca wąskim przerywanym pasem brzegi jeziora. W bezpośredniej bliskości znajduje się jezioro Kukowino o średniej wielkości (1,28 km²). Ma ono charakter przepływowy — z jeziora Juchówka do Dudeckiego. Kształtem przypomina bumerang, ma dobrze rozwiniętą linię brzegową. Posiada trzy wyspy (łączna powierzchnia 3,4 ha) o zróżnicowanej wielkości. Stoki od północy i południa — strome, ze stron przeciwnych— łagodne. Jezioro otoczone jest gruntami ornymi, w niewielkim stopniu — pastwiskami, a tylko

na odcinku około 5% linii brzegowej — lasem liściastym. Roślinność wodna otacza brzegi dość szerokim pasem (10,2 ha, 85,8% linii brzegowej), dominuje trzcina, w niewielkich ilościach występuje pałka wąskolistna, tatarak i skrzypy.

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie miejscowości znajduje się Zespół Kościoła Ewangelickiego wpisany do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Zespół kościoła ewangelickiego (obecnie rzymsko - katolickiego) we wsi Gąski – składa się z kościoła murowanego z lat 1831 – 33 i wieży – 1908 - 1909). Wg innych źródeł kościół zbudowano w 1741 roku, a w 1749 zorganizowano parafię. Parafia ta była w ciągu XVIII i XIX wieku całkowicie polska. Obecnie kościół jest kościołem rzymskokatolickim pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego. Kościół usytuowany na wzgórzu dominuje nad obszarem miejscowości.

Fotografia 2. Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego w Gąskach

Źródło: Archiwum Urzędu Miejskiego w Olecku.

Przy drodze z Gąsek do Zajd na cmentarzu ewangelickim (1 kilometr od Gąsek po prawej stronie drogi) znajduje się mogiła trzech poległych żołnierzy rosyjskich. Żołnierze prawdopodobnie polegli w czasie walki, które w tej okolicy trwały od 10 do 14 października 1914 r.

Do 2019 roku życie kulturalne wsi skupiało się wokół imprez organizowanych przez Szkołę Podstawową. Od lipca 2019 roku kulturalnym sercem wsi jest nowo wybudowana

światlica wiejska z boksem garażowym, stanowiąca centralny ośrodek integracji społeczności lokalnej oraz sołectwa Gąski.

Fotografia 3. Światlica z boksem garażowym w Gąskach

Źródło: www.um.olecko.pl

18 lipca 2019 r. odbył się odbiór końcowy zadania pn: „Budowa świetlicy wiejskiej z boksem garażowym w Gąskach.

Na miejscu starej strażnicy zbudowany został budynek, z którego będą korzystać strażacy ochotnicy oraz społeczność wiejska. Powierzchnia zabudowy wynosi 265,94 m², z czego część użytkowa ma 222,47 m² w tym 143,46 m² powierzchni użytkowej ma sama świetlica a boks garażowy o powierzchni 79,01 m² będzie mieścić m.in. wóz strażacki.

W ramach prac budowlanych wybudowano również dojazdy i parkingi z kostki betonowej oraz wykonano trawniki i nasadzenia wokół posesji. Światlica jest wyposażona w stoły i krzesła. Jest też biuro i regał biblioteczny. Część kuchenna również została zagospodarowana meblami i wyposażona w kuchenkę oraz lodówkę.

Wartość wykonanych robót wyniosła 1 167 535,11 zł.

2.3. Infrastruktura społeczna

2.3.1. Oświata

Na terenie miejscowości Gąski funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – „Szkoła Promująca Zdrowie”. Placówka posiada bogatą historię. Powstała ona między 1737 a 1740 rokiem. W roku 1833 do szkoły uczęszczało 435 polskich dzieci. W 1935r. w tutejszej szkole dwaj nauczyciele kształcili w klasach od pierwszej do czwartej 57 dzieci, a w klasach od piątej do ósmej 55 dzieci. Rozwój sieci bibliotecznej po roku 1950 związany był z potrzebą dostosowania do nowego podziału administracyjnego. W związku z tym w latach 1962 - 1969 założono biblioteki gromadzkie m. in. w Gąskach.

Fotografia 4. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach

Źródło: Profil Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach na Facebook.

2.3.2. Ochrona zdrowia i ratownictwo społeczne

W Gąskach nie ma ośrodka zdrowia. Najbliższe placówki służby zdrowia znajdują się w mieście powiatowym – Olecku. Mieszkańcy korzystają z opieki medycznej w przychodniach m.in. przy ul. 11 Listopada, ul. Gołdapskiej. Zapewniają one opiekę lekarzy, pielęgniarek i rehabilitantów. W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Gąsek korzystają przede wszystkim z usług Centrum Medycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Olecku – „OLMEDICA” Sp. z o.o., ul. Gołdapska 1. W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy zaopatrują się w aptekach w Olecku.

W Gąskach działa Ochotnicza Straż Pożarna. Jest jedną z trzech jednostek w gminie Olecko należącą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

2.4. Infrastruktura techniczna

2.4.1. Transport i komunikacja

Przez miejscowość Gąski biegnie droga krajowa nr 65 Gołdap – Olecko – Ełk – Białystok - Bobrowniki. Dzięki drogom powiatowym Gąski mają połączenie z takimi wsiami jak: Kijewo, Gize, Zajdy. Drogi gminne do Zatyk i Zajd są w fatalnym stanie technicznym i wymagają remontów.

Komunikacja zbiorowa dla miejscowości Gąski jest dobrze rozwinięta. Kursują autobusy PKS na trasie Olecko – Ełk. Od 2020 r. w Gąskach funkcjonuje również komunikacja gminna. Komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez PKS w Suwałkach.

2.4.2. Zaopatrzenie w wodę i kanalizację

Miejscowość jest zwodociągowana. Wieś została skanalizowana w ramach projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gąski i Ślepie w Gminie Olecko”. Podczas inwestycji wykonane zostało 6.927 mb kanalizacji grawitacyjnej i ciśnieniowej oraz 6 przepompowni. Projekt był współfinansowany z programu PHARE 2002 – Fundusz Małych Projektów Infrastrukturalnych.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości – analiza SWOT

Analiza SWOT jest techniką analityczną służącą porządkowaniu informacji, dotyczących danego zagadnienia, na cztery grupy:

1. Mocne strony – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi.

2. Słabe strony – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój.

3. Szanse – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości.

4. Zagrożenia – uwarunkowania zewnętrzne, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju.

Tabela 5. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dogodne położenie geograficzne (region o wysokich walorach turystycznych),- korzystne położenie blisko granicy z Federacją Rosyjską i Litwą,- potencjalna możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej z zakresu współpracy transgranicznej,- dobra dostępność komunikacyjna, położenie przy drodze krajowej prowadzącej do granicy z Federacją Rosyjską i Litwą,- potencjał dla rozwoju agroturystyki i produkcji zdrowej żywności – walory krajoznawczo-turystyczne (położenie nad jeziorami) oraz tereny rolnicze czyste ekologicznie w porównaniu z innymi regionami Polski,- miejscowość zwodociągowana i skanalizowana,- nowa świetlica wiejska,- zagospodarowana plaża wiejska,- park tematyczny,	- niedostateczna ilość miejsc noclegowych dla turystów,- brak bezpiecznych, odpowiednio przygotowanych do przyjęcia turystów plaż,- brak parkingów przy szkole i przy plaży,- wymagająca remontów infrastruktura drogowa: droga krajowa, drogi gminne w kierunku Zatyk i Zajd, ciągi piesze w miejscowości, parkingi dla samochodów, oświetlenie uliczne,

- duża aktywność społeczna kadry szkoły, sołectwa i mieszkańców – organizowanie imprez o zasięgu lokalnym, - Ochotnicza Straż Pożarna działająca w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, - kościół wpisany do rejestru zabytków, - nowoczesna sala gimnastyczna wraz z zapleczem rehabilitacyjnym, - boisko do przeprowadzania lokalnych imprez sportowych i kulturalnych;	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- szanse związane z czystym środowiskiem (rozwój ekologicznej produkcji żywności), - wzrost gospodarczy kraju i województwa, - szanse związane ze środkami pomocowymi Unii Europejskiej – możliwość korzystania z pomocy finansowej Unii Europejskiej np.: PROW, - szanse związane z rozwojem obsługi rolnictwa – tania siła robocza, zapotrzebowanie rolnictwa na usługi, - rozwój turystyki (stworzenie dodatkowych miejsc pracy, zmniejszenie migracji ludności);	- niewystarczające działania ukierunkowane na angażowanie młodych pokoleń w aktywne życie mieszkańców, - zbyt mała promocja miejscowości, - mała liczba imprez przyciągających turystów, zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej, - słaby rynek lokalny, słaba zasobność kapitałowa w skali regionalnej, - niska atrakcyjność inwestycyjna regionu dla inwestorów zagranicznych, - silna konkurencja regionów wysoko uprzemysłowionych, - zmienność prawa i jego mała znajomość wśród mieszkańców, - wzrost zagrożeń patologią społeczną, - migracje młodych ludzi do dużych miast;

Źródło: Opracowanie własne.

Szans na dalszy na rozwój miejscowości Gąski należy upatrywać głównie w rozwoju społeczności lokalnej, zwiększaniu zaangażowania mieszkańców w sprawy wsi, większej integracji i podejmowaniu wspólnych działań na rzecz miejscowości. Takie podejście do

rozwoju miejscowości Gąski w latach poprzednich zaowocowało nowymi inwestycjami i inicjatywami – wybudowano świetlicę z boksem garażowym, zagospodarowano brzeg jeziora Przytulskiego i teren zielony w centrum wsi. Wsparciem dla tych inicjatyw mogą być środki pozyskiwane na rozwój miejscowości w wymiarze infrastrukturalnym, które ułatwią życie społeczności lokalnej, zmniejszą różnicę pomiędzy terenami wiejskimi a miastem.

Kolejną szansą jest rozwój turystyki. Położenie miejscowości – oddalenie od skupisk ludności, czyste środowisko, dają możliwość rozwoju agroturystyki.

IV. Opis planowanych zadań

4.1. Wizja rozwoju

Określona w 2013 r. wizja rozwoju miejscowości Gąski pozostaje aktualna, ponieważ wciąż najlepiej syntetyzuje oczekiwania społeczne co do szans rozwojowych, planów życiowych mieszkańców, a także postrzegania miejscowości.

Realizacja kolejnych działań przewidzianych w Planie Odnowy czyni wieś nowoczesnym ośrodkiem wypoczynku i rekreacji zarówno dla środowiska lokalnego, jak i turystów, a mieszkańcy zrozumieli, że dzięki wspólnym staraniom są w stanie realnie kształtować swoje miejsce życia.

Rozwój wsi pod kątem nazwy miejscowości – GĄSKI, jest szansą na ciekawą aranżację terenów zielonych, ale i szansą na poprawę estetyki wsi. Na skwerkach w centrum pojawiły się stadka „pasących” gąsek wykonane przez mieszkańców, a zagospodarowany brzeg jeziora został nazwany „Gęsią Zatoką”. Takie „znaki szczególne” podnoszą niewątpliwie atrakcyjność i rozpoznawalność miejscowości.

4.1. Opis planowanych inwestycji

Na kolejne lata mieszkańcy planują następujące inwestycje:

1. Zagospodarowanie brzegów jeziora Przytulskiego

Celem operacji jest podniesienie potencjału turystycznego miejscowości Gąski. Zagospodarowanie obejmie: niwelację terenu, usunięcie zarośli, utworzenie boiska do piłki plażowej, oświetlenie terenu oraz założenie monitoringu.

2. Organizowanie wsi tematycznej

Celem przedsięwzięcia jest tworzenie przestrzeni związanej z nazwą wsi. W realizacji zadania zamierza się oznakowywanie miejscowości figurami gąsek, umieszczenie malowideł lub rysunków gęsi na bramach posesji prywatnych, organizowanie cyklicznego Święta Gęsi, organizowanie warsztatów kulinarnych pisania jaj gęsich oraz utworzenie ścieżek rekreacyjno-edukacyjnych. Takie przedsięwzięcia podniosą niewątpliwie atrakcyjność i rozpoznawalność miejscowości.

3. Budowa parkingów przy szkole podstawowej i w centrum wsi Gąski.

Celem operacji jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, dzieci oraz turystów. Miejsca na parkingi znajdują się bezpośrednio przy drodze krajowej 65. Stan techniczny nawierzchni jest w złym stanie – nawierzchnia gruntowa z licznymi wyłomami.

4. Przebudowa drogi Gąski-Zajdy.

Celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Droga jest w złym stanie technicznym, z licznymi ubytkami w nawierzchni, co uniemożliwia bezpieczne przemieszczanie się do sąsiednich miejscowości. Brakuje też chodników oraz ścieżek rowerowych.

Planowane zadania realizowane będą w latach 2021-2028. Na kolejność realizowanych zadań będzie miało wpływ źródło ich finansowania, dlatego gdy pojawią się możliwości finansowe mieszkańcy podejmą decyzję o jego realizacji. Mieszkańcy miejscowości Gąski na realizację przedsięwzięć zapisanych w Planie Odnowy planują wnioskować o środki ze Starostwa Powiatowego, Gminy Olecko, Funduszu Sołeckiego, PROW, Budżetu Obywatelskiego i Inicjatywy Lokalnej. Część planowanych przedsięwzięć, które nie wymagają dużych nakładów finansowych, mieszkańcy zrealizują we własnym zakresie (oddolna inicjatywa mieszkańców).

4.2. Wdrażanie i aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości Gąski

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez uchwalenie go przez Zebranie Wiejskie oraz wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Olecku. Wdrożenie Planu będzie zadaniem Burmistrza Olecka, Rady Sołectkiej miejscowości Gąski oraz Sołtysa wsi Gąski.

W monitorowanie zaangażowana będzie przede wszystkim wyłoniona Grupa Odnowy Miejscowości oraz komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Olecku zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Gąski. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołectka z sołtysem.

W miarę realizacji kolejnych zadań i zmiany warunków społeczno-gospodarczych, pojawiania się nowych możliwości finansowania Plan Odnowy Miejscowości będzie aktualizowany z możliwością zmiany hierarchii realizacji zadań

4.3. Promocja założeń i realizacji Planu Odnowy Wsi

Promocja, której zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Gąski wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet,
- prasa lokalna i regionalna,
- promocja i reklama bezpośrednia.

Spis ilustracji

Mapy

Mapa 1. Miejscowość Gąski na tle powiatu oleckiego.....	4

Wykresy

Wykres 1. Liczba ludności w miejscowości Gąski w latach 2017-2020	7
Wykres 2. Ludność miejscowości Gąski w podziale na płeć.....	7
Wykres 3. Procentowa liczba ludności z podziałem na trzy kategorie wiekowe	9
Wykres 4. Struktura wieku w miejscowości Gąski w podziale na płeć -- stan na 31.12.2020 r.	9

Tabele

Tabela 1. Mieszkańcy miejscowości Gąski - stan na 31.12.2020 r.	8
Tabela 2. Struktura gruntów wg wykazu gruntów dla miejscowości Gąski	10
Tabela 3. Struktura prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miejscowości Gąski.....	11
Tabela 4. Struktura gospodarstw rolnych w miejscowości Gąski.....	11
Tabela 5. Analiza SWOT.....	17

Fotografie

Fotografia 1. Miejscowość Gąski z lotu ptaka	5
Fotografia 2. Kościół p.w. św. Antoniego Padewskiego w Gąskach	13
Fotografia 3. Świetlica z boksem garażowym w Gąskach	14
Fotografia 4. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach	15

Uzasadnienie

W 2012 roku na mocy uchwały Nr 57/748/12/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie zakwalifikowania sołectw do Programu Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”. Gmina Olecko zakwalifikowała się do Programu Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, do którego zgłoszono dwa sołectwa: Gąski oraz Lenarty. Jednym z warunków uczestnictwa w Programie Odnowy Wsi, a tym samym ubiegania się o pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych opisanych w Planie Odnowy Miejscowości, jest tworzenie Planów odnowy na kolejne okresy stanowiące kontynuację wcześniej podjętych działań. W Planie ujęto zadania inwestycyjne na lata 2021-2028, od momentu zatwierdzenia Planu przez Radę Miejską.

Proponowany Plan Odnowy Miejscowości Gąski został stworzony wspólnie z mieszkańcami i zaakceptowany przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Gąski.

W celu umożliwienia wnioskowania o dofinansowanie realizacji zadań w ramach ww. programu, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.